

2. Romanenko, Ye. O. (2018). Pryntsypy i funktsii derzhavnoho upravlinnia [Principles and functions of public administration]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, no. 1, pp. 91–99. <https://doi.org/10.32689/2618-0065-2018-1/1-91-99>.
3. Maksymenko, S., Kish, Ye., Lendbel, M., & Studemnikov, I. (2000). Rehionalna polityka v krainakh Yevropy. Uroky dlia Ukrainy [Regional policy in European countries. Lessons for Ukraine]. Kyiv: Lohos.
4. Stadnychenko, T. (2015). Osnovni zakonornosti, pryntsypy ta zavdannia rehionalnoho upravlinnia v suchasnykh umovakh administratyvnoho reformuvannia [Basic regularities, principles and tasks of regional governance in the current conditions of administrative reform]. *Naukovyi visnyk «Demokratychnie vriaduvannia»*, no. 15. Available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26737/stadnychenko.pdf>.
5. Sychenko, V. V., & Marenichenko, V. V. (n.d.). Derzhavne upravlinnia rehionalnym rozvytkom na zasadakh yevropeyskykh standartiv [Public administration of regional development based on European standards]. Available at: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/3243/1/Sychenko%2C%20Marenichenko%20.pdf>.
6. Hlukha, V. V. (2016). Pryntsypy «ievropeiskoho rehionalizmu» v orhanizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia ta osvity Ukrainy [Principles of “European regionalism” in the organization of the system of public administration and education of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsvytilnoho zakhystu Ukrainy. Seriya: Derzhavne upravlinnia*, no. 1, pp. 190–195. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2016_1_30.
7. Riabets, N. M., & Tymkiv, I. V. (2017). Virtualizatsiia hlobalnoi ekonomichnoi systemy: kilkisno-yakisnyi vymir v suchasnykh umovakh intensyfikatsii hlobalizatsiinykh protsesiv [Virtualization of the global economic system: Quantitative and qualitative dimension in the current conditions of intensification of globalization processes]. *Efektynna ekonomika*, no. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5890>.
8. Skotnyj, P. V. (2014). Virtualna ta mrezheva ekonomika: teoretyko-metodolohichnyi aspekt [Virtual and network economy: Theoretical and methodological aspect]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy*, vol. 24.2, pp. 375–382.
9. Virtualna ekonomika [Virtual economy]. (n.d.). *Wikipedia*. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Віртуальна_економіка
10. Onyshchenko, O. A., Obniavko, O. V., & Vasyliov, S. H. (2017). Virtualna ekonomika: sutnist, perevahy, nedoliky ta napriamy rozvytku [Virtual economy: Essence, advantages, disadvantages and directions of development]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 15, no. 1(32), pp. 172–201.
11. Kramarenko, I., Irtyshcheva, I., Stehnei, M., Boiko, Y., Nadtochii, I., Pavlenko, O., Rakipov, V., Hryshyna, N., Sirenko, I., & Ishchenko, O. (2022). Socio-economic development in conditions of digital transformations: Regional features, strategic analysis, and prospects. In 2022 7th International Conference on Mathematics and Computers in Sciences and Industry (MCSI) (pp. 175–182). IEEE. <https://doi.org/10.1109/MCSI55933.2022.00035>.
12. Irtyshcheva, I., Pavlenko, O., Boiko, Y., Stehnei, M., Kramarenko, I., Hryshyna, N., & Ishchenko, O. (2022). Evaluation of efficiency of regional public governance in the context of achieving goals of sustainable development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 44, no. 4, pp. 497–505. <https://doi.org/10.15544/mts.2022.49>.

Abstract.

Vashchylenko A., Shalukhina V., Cherkaskyi H., Mykhasko T., Bezdolnyi D. Regional governance and economic virtualization: its role in innovative recovery, principles, and challenges.

Regional governance today plays a crucial role in promoting innovative development and the revitalization of territories. Its importance is determined by the fact that it is at the regional level that state priorities are most effectively combined with local needs and resource capabilities. This creates a favorable environment for the implementation of innovative projects, the development of entrepreneurship, the modernization of infrastructure, and the introduction of digital technologies. During the reconstruction process, regional governance ensures the coordination of efforts among local authorities, businesses, research institutions, and the public, thereby facilitating faster adaptation to challenges and the development of sustainable development models. Thus, the regional level of governance becomes a key driver of transformations, capable of turning reconstruction into innovation-oriented development. The purpose of this article is to analyze the features of regional governance under the conditions of economic virtualization, to determine its impact on the innovative recovery of territories, and to systematize the principles and problems that determine the effectiveness of management decisions. Negative factors affecting regional management are revealed, which are divided into external and internal. External factors of negative impact on regional management include: the war of the Russian Federation against Ukraine, full-scale hostilities in most territories; reduction in exports due to the war and falling world prices; slowing down the growth rate of production and worsening its indicators; reduction in the scale of small and medium-sized businesses. Internal factors of negative impact on regional management include: lack of highly qualified specialists, which is due to mass migration of the population and mobilization processes; distrust of the local population in state and local authorities, which reduces the effectiveness of management decisions; low level of transparency and accountability of management structures, which prevents the formation of open and responsible regional management; low level of solvency of both business and the population; lack of regional programs for the development of small and medium-sized businesses. The identified problems will allow strategic guidelines for the development of territories in accordance with the identified negative factors of regional management.

Keywords: regional governance, economic virtualization, innovative recovery and development, digital transformation, influencing factors, EU regional governance principles.

Стаття надійшла до редакції 02.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Ващилєнко А. М., Шалухіна В. В., Черкаський Г. І., Михасько Т. Ю., Бездольний Д. С. Регіональне управління в умовах віртуалізації економіки: роль у інноваційному відновленні, принципи та проблеми. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2025. № 4. С. 32–37.

Vashchylenko A., Shalukhina V., Cherkaskyi H., Mykhasko T., Bezdolnyi D. Regional Governance and economic virtualization: its role in innovative recovery, principles, and challenges. *Actual problems of innovative economy and law*. 2025. No. 4, pp. 32–37.

УДК 657:37; JEL classification: M41, M48, Q56

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-4-9>

КРЮКОВА Ірина Олександрівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Одеський державний аграрний університет, <http://orcid.org/0000-0002-0577-6364>
РУДЕНКО Сергій Валентинович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет, <https://orcid.org/0000-0002-2874-1957>
НАКІСЬКО Олександр Вікторович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет, <https://orcid.org/0000-0003-3789-2455>
МОРОЗ Антон Олександрович, аспірант, здобувач ступеню доктор філософії, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, <https://orcid.org/0009-0000-6945-0745>
ФЕКЛІСТОВ Олександр Андрійович, магістр спец. «Інформаційно-вимірні технології», Харківський національний університет радіоелектроніки, <https://orcid.org/0009-0004-1927-2900>

ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БУХГАЛТЕРІВ У ЗАСТОСУВАННІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Крюкова І. О., Руденко С. В., Накісько О. В., Мороз А. О., Феклістов О. А. Професійна відповідальність бухгалтерів у застосуванні міжнародних стандартів обліку і звітності в контексті сталого розвитку.

Активізація процесів інтеграції України у європейський та світовий простір передбачає перехід українських компаній на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Цей непростий і тривалий процес також ускладнюється вимогами сталого розвитку, концепція якого є визначальною для України так само, як і для держав Європейського Союзу. Ці тренди зумовлюють підвищення ролі і професійної відповідальності бухгалтерів, які стають провідними учасниками управлінських процесів у бізнесі. Стаття присвячена дослідженню змін і вимог, які з'являються перед працівниками облікових служб при застосуванні міжнародних стандартів обліку і звітності.

Визначальна увага приділена викликам, які для бухгалтерів формують принципи сталого розвитку, що потребують відповідного відображення у обліку і корпоративної звітності. Ключовими з таких вимог є відображення за допомогою обліку і звітності ризиків, що супроводжують процеси переходу бізнесу до засад сталого розвитку. Використання міжнародних стандартів зумовлює необхідність набуття фахівцями обліку нових знань і компетентностей. Професійна сфера роботи бухгалтерів доповнюється новими видами робіт та супроводжується підвищенням рівня професійної відповідальності перед усіма стейкхолдерами компанії.

Ключові слова: стандарти, звітність, бізнес, відповідальність, професія, сталий розвиток, ризики, стейкхолдери.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Сучасне суспільство перебуває у стані безперервної трансформації та еволюції, і тому процеси сталого розвитку потребують змін та адаптації в режимі реального часу. Бухгалтерський облік та бухгалтерська професія завжди були основними гравцями у бізнес-площині управління компаніями. Їх значення суттєво зростає за умов імплементації у практику управління цінностей сталого розвитку. Як визначає Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC), щонайменше половина з 17 цілей ООН, таких як гендерна рівність, економічне та технологічне процвітання, промисловий та розвиток інфраструктури, а також стале зростання, можуть бути досягнуті завдяки бухгалтерській професії [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і звітності у практиці діяльності українських компаній формує низку переваг і додаткових можливостей їх розвитку. Проте їх непростий зміст і характер застосування за умов вітчизняної практики обліку і звітності сприяють виникненню багатьох спірних питань для бухгалтерів. Вирішенню цих питань присвячені чисельні ґрунтовні наукові праці таких відомих вчених, як: Бездужна Ю. С., Бруханський Р. Ф., Бутинець Ф. Ф., Геєць В. М., Голов С. Ф., Задорожний З. В., Зубець М. В., Жук В. М., Кужельний М. В., Лень В. С., Маренич Т. Г., Моссаковський В. Б., Назаренко І. М., Назаренко О. М., Панасюк В. М., Проданчук М. А., Фоміна О. В. та інші.

За останні роки роль бухгалтерів у управлінні діяльністю компанії суттєво змінилась. У сучасному динамічному світі бухгалтери – це висококваліфіковані універсальні професіонали з широким спектром різноманітних навичок. Вони є експертами у фінансовому аналізі та вміють інтерпретувати складні дані, генерувати стратегічні ідеї та консультувати менеджмент щодо прийняття управлінських рішень. Працівники облікових відділів підвищують професійність управління і відіграють ключову роль у забезпеченні загального успіху та прибутковості компанії. Їх здатність орієнтуватися в постійних змінних вимогах бізнес-ландшафту робить їх сьогодні безцінними активами на конкурентному ринку [2]. Проте імплементація міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності у практичну діяльність об'єктивно потребує підвищення якісного рівня підготовки фахівців та розширення спектру професійних компетентностей практикуючих в Україні бухгалтерів [3].

Впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності у практичну площину управління українських бізнес-суб'єктів є як відповідальністю, так і зобов'язаннями України перед європейським та світовим товариством [4]. Однак аспект зобов'язань не є визначальним при прийнятті рішення компанією щодо переходу на міжнародні стандарти обліку та звітності. Визначальним постає потужний очікуваний ефект від підвищення рівня зрозумілості, прозорості, відкритості інформації про діяльність компанії, її відповідності сучасним трендам розвитку світового суспільства та соціальної відповідальності перед ним [5].

Незважаючи на складний методичний характер міжнародних стандартів, їх подальше розповсюдження у практиці вітчизняного обліку і звітності створює суттєві переваги як для бізнесу і його власників, так і інших стейкхолдерів компанії [6]. Ці переваги збільшуються за умов врахування у діяльності підприємств і практиці їх облікової роботи міжнародних стандартів, які регламентують аспекти сталого розвитку бізнесу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є доповнення методичних аспектів професійної відповідальності бухгалтерів як

провідних фахівців у реалізації процесів переходу українських компаній на міжнародні стандарти обліку і звітності, зокрема у площині сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поява та постійне вдосконалення міжнародних стандартів сталого розвитку (ISSB, GRI, TCFD, CSRD ЄС) протягом останніх років здійснюють суттєвий вплив на бухгалтерський облік і фінансову звітність компаній, трансформуючи підходи до розкриття інформації та управління ризиками. Ці трансформації є більш глибокими, ніж корегування звітності, її доповнення та формування інформаційно-аналітичного підґрунтя для прийняття стратегічних управлінських рішень. Вони глобально відображають зміну цінностей суспільства, що не може не впливати на власників бізнесу та їх довгострокову ділову поведінку. Бухгалтерський облік і звітність постають ключовими стратегічними інструментами, які забезпечують здійснення трансформації менеджменту для досягнення довгострокових конкурентних бізнес-переваг.

Адаптація до міжнародних стандартів, зокрема стандартів сталого розвитку, для українських компаній є складним та поступовим завданням. Працівникам бухгалтерських відділів доводиться адаптувати облікові системи, впроваджувати нові методи оцінки та залучати додаткових експертів для відповідності новим вимогам. Це відкриває нові можливості для інновацій, конкурентоспроможності, проте й збільшує навантаження на фінансові служби. Однак ці зміни є неминучими, постають вимогами часу та найближчого майбутнього і зумовлюють необхідність підвищення професійної компетентності та відповідальності облікового персоналу.

Одними з основних підкатегорій фінансового обліку, які швидко розвивалися протягом останніх 20 років, є соціальний та екологічний облік, також відомий як облік сталого розвитку, оскільки традиційний облік дещо втратив свою здатність перетворювати критичні дані в процесі звітності на основі передумов сталого розвитку. Користувачі фінансової інформації тепер краще розуміють, як ресурсами фірм керують для досягнення своїх цілей, а також сталого зростання завдяки цьому відносно новому, але важливому поняттю.

Цю галузь бухгалтерського обліку часто розглядають як модифікацію традиційного бухгалтерського обліку, оскільки вона дозволяє комплексно перерозподілити питання соціальних, екологічних подій, наслідків їх здійснення та ризиків, а також їх взаємодії з принципами корпоративних бухгалтерських систем. Фундаментальна причина, чому ринкова вартість фірми відрізняється від балансової вартості, наприклад, полягає в тому, що не всі елементи, що впливають на вартість компанії, відображені у стандартному обліку, що призводить до розриву у вартості. Деградація або неналежне управління соціальним, людським та екологічним капіталом може бути пов'язане з цим розривом. Як наслідок, корпоративна звітність повинна виходити за рамки фінансової звітності, щоб спростити моніторинг та звітність щодо сталого розвитку. Цей факт покращує розуміння ризиків та можливостей [1].

Масштабність і складність цілей сталого розвитку вже поставили питання до сфери облікового забезпечення та міжнародних стандартів, які покликані забезпечити інформаційно-аналітичну підтримку їх досягнення. Як зауважують експерти ICAEW, на сьогодні система міжнародних стандартів обліку і звітності не задовольняє повною мірою потреби і можливості досягнення цілей сталого розвитку. Більшість діючих

стандартів обліку та звітності орієнтовані на облік прибутку, а інформація, яка наводиться у фінансовій звітності, є недостатньою для потреб усіх стейкхолдерів [7].

Починаючи із 1 січня 2024 року, у дію вступив міжнародний стандарт фінансової звітності IFRS S1 «Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком» («General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information»). Досить часто він використовується у поєднанні зі стандартом IFRS S2 «Розкриття інформації, пов'язаної з кліматом». Зокрема, стандарти окреслюють вимоги до розкриття інформації про ризики та можливості, пов'язані зі сталим розвитком організації, що є новою практикою для обліку та звітності українських підприємств. Для виконання цього завдання працівники бухгалтерського обліку мають опанувати нові професійні компетентності і здібності, які допомагають виявляти та оцінювати зв'язки між сталими способами господарської діяльності та ризиками, що супроводжують очікувані результати.

IFRS S1 «General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information» пояснює процес виявлення та аналізу всіх істотних ризиків і можливостей сталого розвитку із відповідними перспективами діяльності такою послідовністю дій: 1) визначення ризиків і можливостей, пов'язаних зі сталим розвитком, які опосередковують короткострокові, середньострокові і довгострокові результати діяльності компанії; 2) визначення інформації, яку слід розкрити у відношенні ризиків і можливостей, що стосуються сталого розвитку бізнесу розвитку. Для здійснення такої оцінки бухгалтери мають враховувати не тільки діяльність власного бізнес-суб'єкта, але й діяльність інших партнерів у межах спільного ланцюга створеної вартості (стандарт вимагає від компанії врахувати свою здатність створювати цінність для себе та цінність, яку вона створює/руйнує для інших стейкхолдерів) [8]. Загальна послідовність дій працівників облікових відділів визначається етапністю заходів, наведених на рис. 1.



Рис. 1. Послідовність відображення інформації про ризики сталого розвитку у звітності підприємства

Джерело: авторська розробка.

Відображення у звітності інформації, пов'язаної з ризиками і можливостями сталого розвитку, створюють певні професійні труднощі для працівників облікової сфери українських підприємств. Фінансова звітність, яка складається у межах національного простору, чітко та суворо регламентована та не допускає відхилень від існуючих правил. У зарубіжній практиці бухгалтери мають більш широкий простір для пояснення окремих процесів і явищ, що становлять предмет підвищеного інтересу власників і інвесторів, у фінансовій звітності (додаткові показники, форми звітності, представлення додаткової інформації у табличному або текстовому форматі). У вітчизняній практиці для вирішення цього завдання перспективною постає нефінансова та управлінська звітність, яка не має жорстких регламентів та складена за інформаційними запитами

основних стейкхолдерів. Крім того, проблемною на сьогодні постає оцінка ризиків, пов'язаних зі сталим розвитком бізнесу. Вітчизняні та зарубіжні методики оцінки ризиків є, як правило, досить складними та не використовуються у повсякденній роботі бухгалтерів. Опанування методичних засад такої оцінки вимагає додаткової професійної підготовки персоналу облікових відділів та набуття ними нових знань і компетентностей.

Із прийняттям та впровадженням у практику міжнародних стандартів сталого розвитку сфера професійних обов'язків бухгалтерів доповнюється додатковими видами робіт. Наприклад, у частині викидів CO2 додатковими функціями працівників бухгалтерії можуть стати: облік викидів вуглецю та відстеження їх обсягів (забезпечення точного виміру та податкової звітності); фінансове планування декарбонізації бізнесу компанії (визначення економічно ефективних шляхів скорочення викидів і обґрунтування альтернативних сценарних варіантів переходу на чисту енергію); аналіз кліматичних сценаріїв та відповідних ризиків; розробка стратегій ціноутворення, податкових стратегій, розміру фінансових компенсацій тощо.

Професія бухгалтера відіграє важливу роль у досягненні Цілей сталого розвитку, визначених ООН до 2030 року. Бухгалтери не лише забезпечують фінансову та інші види звітності, але й сприяють сталому управлінню ресурсами, прозорості та соціальній відповідальності. Бухгалтери – це ключові гравці в інтеграції сталого розвитку у бізнес-процеси українських компаній. Вони забезпечують прозорість, відповідальність та ефективне управління ресурсами, що безпосередньо впливає на досягнення цілей сталого розвитку компанії та країни (рис. 2).



Рис. 2. Роль професійних бухгалтерів у досягненні цілей сталого розвитку. Джерело: складено автором за [9].

Сфера професійної відповідальності облікових працівників у контексті дотримання принципів міжнародних стандартів сталого розвитку передбачає таке:

1. Підготовка відкритої та вичерпної інформації щодо діяльності бізнесу (основна фінансова та додаткові види корпоративної звітності), яка стратегічно орієнтована на його власників і інвесторів та є релевантною для вартості підприємства. За своєю сутністю це є впливом факторів ESG-управління на короткострокову, середньострокову та довгострокову ефективність бізнесу. Інформація, що наводиться у звітності, має включати дані про екологічну, соціальну діяльність підприємства та її основні (проміжні) результати.

2. Впровадження практики складання звітності зі сталого розвитку, яка орієнтована на всіх стейкхолдерів та допомагає широкому колу зацікавлених сторін зрозуміти позитивний і негативний внесок компанії у сталий розвиток, економіку, довкілля, територій, суспільства. У контексті вирішення цього завдання Міжнародна Федерація бухгалтерів (IFAC) вважає доцільним

подальший розвиток співпраці з IFRS у частині обміну підходами та створення стандартів Міжнародною радою зі стандартів сталого розвитку ISSB.

3. Подальший професійний розвиток бухгалтерів у контексті здобуття фахових навичок, що пов'язані зі сталим розвитком компанії. Ключові завдання бухгалтерів – не тільки володіти відповідними знаннями і навичками, але й сприяти використанню відповідної інформації, поширенню досвіду, необхідного для управління бізнесом на нових принципах і засадах. IFAC підтримує позицію, що професійні бухгалтери є незамінними спеціалістами для задоволення потреб організацій у консультативній, підготовчій та підтвердженні стійкості [9].

4. Підтримка системного мислення. Глибоке розуміння інформації, пов'язаної зі сталим розвитком компанії, має бути інтегроване у традиційну систему управління та забезпечувати інтеграцію фінансової і нефінансової звітності як підґрунтя для сталих управлінських рішень. Інтегрований підхід призводить до кращих рішень, які забезпечують довгострокове створення вартості (фінансову віддачу для інвесторів, створення цінності для клієнтів, співробітників, постачальників і суспільних інтересів). Професійні бухгалтери, які забезпечують облікові процеси бізнес-суб'єктів, мають сприяти інтегрованому мисленню його керівництва і власників та забезпечувати процеси переосмислення традиційних комерційних бізнес-цінностей.

5. Розширення спектру послуг із забезпечення якості звітності. Для надання допомоги професійним бухгалтерам у виконанні цього завдання Міжнародна рада зі стандартів аудиту та підтвердження достовірності звітності недавно оновила ISAE 3000 (стандарт надання гарантій, відмінних від аудиту та огляду історичної фінансової інформації).

Професійні бухгалтери відіграють важливу роль у зборі, аналізі та наданні якісної економічної інформації. Така інформація, що враховує дані про сталий розвиток компанії, формує передумови для створення нових цінностей для усіх стейкхолдерів. Для її формування, представлення і надання необхідні нові підходи і технології, які ґрунтуються на знаннях, навичках, професійних переконаваннях, чесності і принципах етики професійної діяльності.

Бухгалтери, які розвивають експертні знання у сфері кліматичної нейтральності, сталого розвитку,

ESG-відповідальності бізнесу, найближчим часом будуть в авангарді професії, яка стає одним із елементів стратегічного лідерства і конкурентоспроможності. Працівники бухгалтерських служб, які розвивають експертні знання у сфері кліматичної нейтральності, сталого розвитку, ESG відповідальності бізнесу, найближчим часом будуть в авангарді професії, що стає одним із елементів стратегічного лідерства і конкурентоспроможності. Компанії, які вбудовують управління сталим розвитком у фінансове планування, облік, звітність, формують передумови довгострокових вигід, отримання яких без бухгалтерів є неможливим.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведені дослідження показали, що міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності є не тільки засобом реалізації європейських та світових зобов'язань України, вони формують стратегічні перспективи і бонуси для вітчизняного бізнесу. Значимість можливих переваг може значно збільшитись через використання у практиці діяльності українських компаній міжнародних стандартів сталого розвитку. Саме вони мають потужний потенціал нарощування стратегічної конкурентоспроможності бізнес-суб'єктів. Основна роль у пристосуванні системи бухгалтерського обліку підприємств до сучасних вимог міжнародних стандартів обліку та звітності належить бухгалтерам. Не менш важливою є роль фахівців облікових служб у підтримці прийняття сталих управлінських рішень, які мають високий рівень ризикованості, проте забезпечують більш високий рівень довіри до компанії з боку всіх її стейкхолдерів. З метою оптимізації рівня ризиків сталого розвитку бізнесу та відповідно до вимог IFRS S1 бухгалтерам необхідно опановувати нові методики і професійні компетентності, які допоможуть краще відображати інформацію про діяльність компанії у її звітності. Також впровадження стандартів сталого розвитку може створювати для бухгалтерів нові види робіт, такі як: облік викидів вуглецю та відстеження їх обсягів, фінансове планування декарбонізації бізнесу, оцінка ризиків діяльності та участь у розробці відповідних стратегій розвитку підприємства. У сучасних та майбутніх умовах бухгалтери стають провідними фахівцями в управлінні бізнесом та несуть ключову відповідальність за процеси і результати впровадження міжнародних стандартів обліку та звітності.

Література.

1. Petricică E. The Role of Accountants and the Accounting Profession in Achieving the Sustainable Development. *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*. 2023. Vol. 17. Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.2478/picbe-2023-0070>.
2. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами: навч. посіб. / О. В. Фоміна, С. М. Семенова, О. М. Ромашко та ін. / за заг. ред. О. В. Фоміної. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 244 с.
3. Маренич Т. Г. Облік і звітність за міжнародними стандартами: підручник для здобувачів ступеня вищої освіти закл. вищ. освіти. Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. Харків: КП «Міська друкарня», 2021. 623 с.
4. Григорів О. О., Дутчак І. Б., Гордієнко М. І. Впровадження міжнародних стандартів обліку в державному секторі України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-165>.
5. Голов С. Вдосконалення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні в контексті євроінтеграції. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 1. С. 3-17.
6. Назаренко О. Особливості формування, консолідації та аудиту показників фінансової звітності бізнес-суб'єктів в контексті міжнародних стандартів. *Трансформація суспільних відносин в умовах цивілізаційних змін*: колективна монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2023. С. 275-299. URL: <https://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/10684>.
7. Must accounting standards change to meet SDG targets? URL: <https://www.icaew.com/insights/viewpoints-on-the-news/2023/sep-2023/must-accounting-standards-change-to-meet-sdg-targets>.
8. IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements/>.
9. The Accountancy Profession and the Sustainable Development Goals. IFAC. URL: https://www.slideshare.net/IFAC_Multimedia/the-accountancy-profession-and-the-sustainable-development-goalswarrenallen#4.

References.

1. Petricică, E. (2023). The role of accountants and the accounting profession in achieving the sustainable development. *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*, vol. 17, issue 1. <https://doi.org/10.2478/picbe-2023-0070>.
2. Fomina, O. V., Semenova, S. M., Romashko, O. M., et al. (2023). *Oblik i finansova zvitnist za mizhnarodnyimi standartamy: navchalnyi posibnyk* [Accounting and financial reporting under international standards: Textbook] (O. V. Fomina, Ed.). Kyiv: Derzhavnyi torhovelno-ekonomichnyi universytet.
3. Marenych, T. H. (2021). *Oblik i zvitnist za mizhnarodnyimi standartamy: pidruchnyk dlia zdobuvachiv stupenia vyshchoi osvity vyshchoi osvity* [Accounting and reporting under international standards: Textbook for higher education students]. Kharkiv: KP "Miska drukarnia".
4. Hryhoriv, O. O., Dutchak, I. B., & Hordienko, M. I. (2024). *Vprovadzhenia mizhnarodnykh standartiv obliku v derzhavnomu sektori Ukrainy* [Implementation of international accounting standards in the public sector of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, issue 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-165>.

5. **Holov, S.** (2014). *Vdoskonalennia bukhhalterskoho obliku i finansovoi zvitnosti v Ukraini v konteksti yevrointehratsii* [Improvement of accounting and financial reporting in Ukraine in the context of European integration]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 1, pp. 3–17.
6. **Nazarenko, O.** (2023). *Osoblyvosti formuvannia, konsolidatsii ta audytu pokaznykiv finansovoi zvitnosti biznes-sub'iektiv v konteksti mizhnarodnykh standartiv* [Features of the formation, consolidation and audit of financial reporting indicators of business entities in the context of international standards]. In *Transformatsiia suspilnykh vidnosyn v umovakh tsyvilizatsiinykh zmin: Kolektyvna monohrafiia* (pp. 275–299). Kharkiv: SH NTM "Novyi kurs". Available at: <https://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/10684>.
7. ICAEW. (2023). *Must accounting standards change to meet SDG targets?* Available at: <https://www.icaew.com/insights/view-points-on-the-news/2023/sep-2023/must-accounting-standards-change-to-meet-sdg-targets>.
8. IFRS. (n.d.). *IFRS S1 general requirements for disclosure of sustainability-related financial information.* Available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/ifrs-s1-general-requirements/>.
9. International Federation of Accountants (IFAC). (n.d.). *The accountancy profession and the sustainable development goals.* Available at: https://www.slideshare.net/IFAC_Multimedia/the-accountancy-profession-and-the-sustainable-development-goalswarrenallen#4.

Abstract.

Kryukova I., Rudenko S., Nakisko O., Moroz A., Feklistov O. *Professional responsibility of accountants in the application of international accounting and reporting standards in the context of sustainable development.*

The intensification of Ukraine's integration processes into the European and global space necessitates the transition of Ukrainian companies to International Financial Reporting Standards (IFRS). This complex and prolonged process is further complicated by the demands of sustainable development, a concept that has become defining for Ukraine, as it is for all EU countries. These trends necessitate an increased role and professional responsibility for accountants, who are becoming leading participants in business management processes. The article is dedicated to researching the changes and requirements that accounting staff face when applying international accounting and reporting standards. Attention is paid to the challenges for accountants posed by the principles of sustainable development, which necessitate appropriate reflection in accounting and corporate reporting. Key among these requirements is the reflection, through accounting and reporting, of the risks associated with the business transition to sustainable development principles. Four main stages were proposed to disclose the methodological basis for the sequence of reflecting information about sustainable development risks in an enterprise's reporting. The use of international standards necessitates accounting professionals acquiring new knowledge and competencies. The professional scope of accountants is being supplemented with new types of work, accompanied by an increased level of professional responsibility to all company stakeholders. In terms of environmental accounting, these new types of work may include the following: accounting for carbon emissions and tracking their volumes, financial planning for company decarbonization, analysis of climate scenarios and corresponding risks, and developing pricing and other business growth strategies based on sustainable development principles. Accounting staff must redirect their efforts and acquire new expertise in the fields of climate neutrality, sustainable development, and business ESG responsibility. These very skills are an element of a company's strategic leadership and competitiveness. Under current and immediate future conditions, accountants are becoming leading specialists in business management and bear key responsibility for the processes and results of implementing international accounting and reporting standards.

Keywords: standards, reporting, business, responsibility, profession, sustainable development, risks, stakeholders.

Стаття надійшла до редакції 23.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Крюкова І. О., Руденко С. В., Накісько О. В., Мороз А. О., Феєклістов О. А. Професійна відповідальність бухгалтерів у застосуванні міжнародних стандартів обліку і звітності в контексті сталого розвитку. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права.* 2025. № 4. С. 37-41.

Kryukova I., Rudenko S., Nakisko O., Moroz A., Feklistov O. Professional responsibility of accountants in the application of international accounting and reporting standards in the context of sustainable development. *Actual problems of innovative economy and law.* 2025. No. 4, pp. 37-41.

